

ציפורים כני אדם

בוקר כחצבה עם זנבנים ועם כמה שאלות

האנושי. בספר הזה מככב פרופ' אמוץ זהבי כמי שניסח את "עקרון ההכבדה", עיקרון האומר (במילים שלי והאחריות היא עליי) שהעולם שייך לחזקים.

הדוגמה הבולטת והצבעונית היא יופיו של הטווס. הוא פורס את נוצותיו וכמו מכריז ללא מילים: "שופוני-יא-נס", הסתכלו עליי, ואם לדייק: הסתכלי עליי. בעולם של טורפים ונטרפים - לא מחמת רוע, כמו אצל בני האדם - קשה לשרוד עם המטען החורג היפהפה שעל גבי. אני בולט בשטח, אני כבד תנועה, אני עשוי להיות טרף קל ולמרות זאת: הסתכלי עליי. כדאי לך להזדווג אתי, כי אני בנוי מהחומרים הטובים, החזקים והעמידים.

לכן ליעל לדוגמה יש קרניים אדירות, המכבידות ובו בזמן גם מפרסמות אותו. כאשר יש מתחרים בסביבה, יילחמו ראש בראש כדי לנצח בקרב ולזכות בסיכוי להישרדות. הזנבן המבקש לרכוש את לבה של זנבנית, יצוד את מזונו ויציע אותה למחוזרת, כאילו אומר: ראי, אני יכול לפרנס אותך. מהו המצויאיים של הגברים אם לא רצון להפגין את... (מלאו את החסר).

אמוץ זהבי, בספרו "טווסים, אלטרואיזם ועקרון ההכבדה", מדבר על הציפורים ועל התנהגות בעלי החיים, אבל למעשה הוא מדבר אלינו ועלינו. בוקר מוקדם בערבה התיכונה - בחברת צוות בית ספר שדה חצבה ובחברת הזנבנים - ציפורי שיר עם שם לא מי יודע מה מחמיא אבל מקסים בפשטות שבו ובחכמה שבו.

ובשביל החוויה הזאת קמנו באשמורת בוקר, כבדי עפעפיים, מפוהקים, לפני קפה של שחר, ונסענו אל זירת ההאכלה של הציפורים הזעירות המכונות זנבנים, בערבה התיכונה. התנהגות זו טעונה בדיקה.

מה היה הקסם? לא הציפור האוכלת מכף ידו של פרופ' זהבי. הפלא הוא איך קם חוקר סקרן ומקדיש 30 שנה כדי ללמוד על אורחם וטבעם של זנבנים. ציפורים קטנות, שאינן מצטיינות בצבעים מרהיבים שובי עין וגם לא בציוצים מוסיקליים שובי אוזן, ובכל זאת יש באורח חייהן ייחוד נדיר.

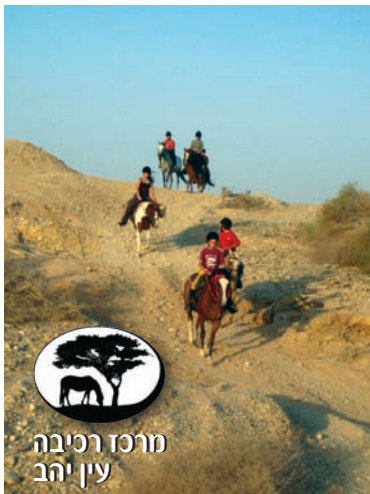
קראתי בטבע הדברים שרק שלושה אחוזים ממיני הציפורים חיים בקבוצות. ציפורים חברתיות. הזנבנים חיים במין קומונה, עם חוקים וכללים, עם שליטים ונשלטים, עם חלוקת עבודה ברורה (להם). הציפורים בקעו מהביצים כדי לחיות, לשרוד ולהעמיד את הדור הבא. למה? ככה. זו דרכו של עולם, וטוב שכך. אני לא מתכוון לתאר לעצמי עולם ללא ציפורים. אבל מכאן ועד למעקב בסבלנות אין קץ אחר אורח חייהן; אחר היחסים הפנימיים בתוך הקבוצות ואחר יחסי החוץ עם קבוצות אחרות; הבנת החוקים הפנימיים והקודים ההתנהגותיים - ארוכה הדרך.

בספר המרתק "הגן האנוכי" מאת ריצ'רד דוקינס ניתן להיחשף לחוקיות הפנימית של הקיום בכדור שלנו. לא רק הקיום

ממה אני מתפעל כמו ילד, ממה? מזה שציפור מתקרבת ואוכלת מכף היד? וכי בכל כיכר עירונית המכבדת את עצמה, שבה מרפרפות/מרחפות/מהדסות יונים, או בכל שיט רדוף שחפים זה לא קורה? אז מה העניין?

ובכל זאת, עמדתי עם חברות מבוגרים ופערנו עיניים סקרניות ומלאות פליאה, איך עומד יהודי מכובד, רב תארים והישגים, פרופ' אמוץ זהבי, שורק שריקה חרישית, וכמו משום מקום מעופפות ציפורי שיר קטנות, אפרות-חאקי, מתקרבות, בודקות-בולשות שהשטח פנוי ואין אויב מסביב, מרפרפות ואוכלות מכף ידו את פתותי הלחם. ואנחנו, כמו ילדים מול קוסם, פוערים עיניים מוקסמות. משהו כאן לא בסדר.

מרכז רכיבה
עין י'הב

חוויה בלתי נשכחת בערבה!

- טיולי רכיבה לכל המשפחה בנופי המדבר המרהיבים
- מסלולים מגוונים - אל הסכר הגדול של עין י'הב, מטעי התמרים ועוד.
- ארוחות בשטח, קפה ותה על המדורה, הכנת פיתות ועוד.
- טיולים רומנטיים לזוגות אוהבים בלילות ירח.
- ימי כיף וגיבוש לקבוצות.

החוויה פעילה כל השבוע, כולל סופי שבוע וחגים - בתיאום מראש בלבד
לפרטים: גלי: 052-3666660 נופר: 052-8666297